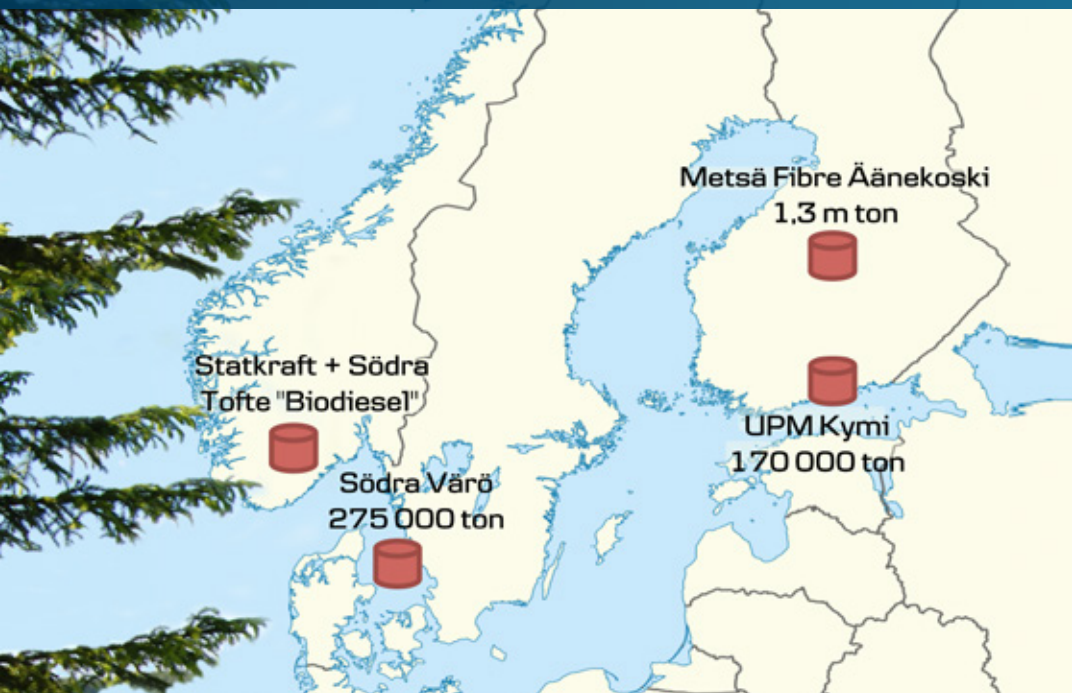

SKOG & EKONOMI

NYHETER FRÅN DANSKE BANK

Investeringsboom i skandinavisk fiberindustri!

De senaste tre månaderna har det annonserats investeringar i den skandinaviska cellulosaindustrin om sammanlagt dryga 15 miljarder kronor, vilket innebär drygt 1,7 miljoner ton ny massacapacitet och produktion av nya skogsbaserade produkter. Allt lutar åt en investeringsboom som vi inte sett på decennier i skandinavisk skogsindustri. Tyngdpunkten ligger på avsalumassa vilket förklaras av att den framtida globala konsumtionsökningen i huvudsak sker i länder som saknar egen fiberråvara. Detta kan också ses som en renässans för vår skandinaviska barrfiber. En fiber som förutspått en långsam död i konkurrens med snabbväxande kortfiber. Tvärs emot dessa profetior så är prisskillnaden mellan barr- och lövfibermassa rekordstor till barrrets fördel och nya generationens förpackningar kräver låg vikt och hög styrka vilket gynnar barrfibern. Men planerna ligger inte bara på fiber. Den nya generationens bioraffinaderier är på väg med produktion av el, tallolja, terpentin, lignin, diesel och en mängd biokemiska produkter.

Sågkonjunkturen planar ut!

Efter tre positiva kvartal tog prishöjningarna tvärstopp i april. I de flesta viktiga exportländer har konsumtionen varit fortsatt positiv men sågverken har inte klarat av att hålla igen på produktionen. Produktionsökningen i Sverige ligger på dryga 9 % och marknaden för sågad gran har mättats. Furan är fortfarande i en positiv trend men marknaden står nu och väger. Frågan är om sågkonjunkturen redan vänt eller om marknaden gör en halvhalt för att fortsätta upp. Vi räknar med det senare. Läs vår analys på sid 2.

BANKEN ANALYSERAR MARKNADEN:

2 TEMAARTIKEL

- Investeringsboom i den skandinaviska fiberindustrin
- Barrfibern upplever en renässans
- Norge drömlandet för ett biokombinat?

5 MASSAMARKNADEN

- För tidigt att inteckna en nedgång i massapriset

6 SÅGADE TRÄVAROR

- Sågverkskonjunkturen planar ut
- Egypten drar själv furumarknaden

8 TIMMER OCH MASSAVED

- Kraftigt sug efter timmer och låg gallringsaktivitet

8 TIPS TILL SKOGSÄGARNA

- Var aktiv med röjningen!
- Håll fast vid gallringsstrategin även om det kostar!

10 KÄNDA PROFILER GER SIN SYN PÅ VIRKESMARKNADEN

- Peter Nilsson, VD i Bergs Timber: "Det har producerats mer virke än vad både vi och köparna räknat med vilket gett en dämpning i trävarukonjunkturen."

11 FASTIGHETSMARKNADEN

- Högsäsong för fastighetsaffärer
- Danske Banks semestertips för gårdsspekulanten

12 RÄNTA & VALUTA

- Ännu lägre räntor de närmaste veckorna

Här kommer ett nytt nummer av nyhetsbrevet Skog & Ekonomi där vi serverar aktuell information från kända aktörer inom näringen, ger handfasta tips till dig som skogsägare och presenterar en ekonomisk analys av läget för skog och skogsprodukter. För dig som ännu inte är prenumerant, anmäl dig på www.danskebank.se/prenumeration

TEMAARTIKEL BANKEN ANALYSERAR INVESTERINGSBOOM

Investeringsboom i den skandinaviska fiberindustrin

Den skandinaviska cellulosaindustrin är av allt att döma på väg in i en investeringsboom. De senaste tre månaderna har investeringar om sammanlagt dryga femton miljarder kronor annonserats i ny massacapacitet och produktion av nya produkter. En investeringsboom som vi inte sett på decennier i den skandinaviska cellulosaindustrin. Vi har tittat på drivkrafterna och analysen bakom dessa projekt samt konsekvenserna för efterfrågan på massaved i Skandinavien om de genomförs.

Den 24 februari hördes ett jubel kombinerat med "en lättnadens suck" i den svenska skogssektorn. Då meddelade SÖDRA beslutet att investera fyra miljarder kronor för att öka produktionskapaciteten med 275 000 årston i Väröbruket, med start i tredje kvartalet 2016. Samtidigt beslutade UPM-Kymmene att man investerar 160 miljoner euro (1.4 miljarder kronor) i massabruket i Kymi för att öka kapaciteten med 170 000 årston. Projektet väntas vara klart i slutet av 2015. För några veckor sedan kom den riktigt stora kanonaden när Metsä Fibre (ägt av det finska skogsägarkooperativet Metsäliitto) annonserade att man har för avsikt att investera 1,1 miljarder euro (knapp 10 miljarder kronor) för att bygga en helt ny massaanläggning vid bruket i Äänekoski. Kapaciteten väntas bli 1,3 miljoner årston, varav 0,8 miljoner ton långfibrig sulfatmassa (BSK) och 0,5 miljoner ton kortfibrig massa (BHK). Avsikten är att sälja allt som marknadsmassa. Slutgiltigt styrelsebeslut skall fattats tidigt 2015. Mitt under arbetet med detta nyhetsbrev den 15 maj annonserar dessutom norska Statkraft och svenska SÖDRA att man ingår ett intentionsavtal om en gemensam framtida produktion av biodiesel ur skogsråvara. Samtidigt köper Statkraft industritomten i Tofte, mitt i Oslofjorden, där SÖDRAs stängda massafabrik nu monteras ned för transport till Vietnam. Här är tänkt att en ny biodiselanläggning skall ta form, förutsatt att bolagens beslut faller i positiv riktning. Detta är ett

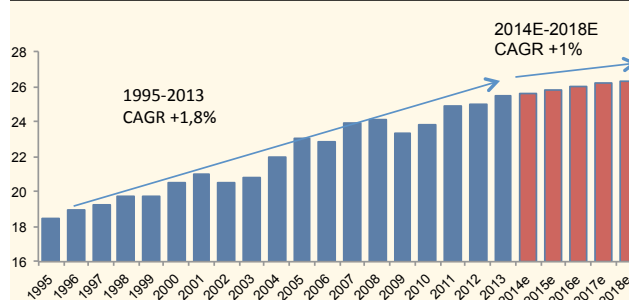

mycket spännande samarbete där Statkraft besitter fordonsbränsle- och kemikompetensen samtidigt som SÖDRA behärskar skogskemin och inte minst logistik och distribution av skogsprodukter.

Utöver dessa annonserade investeringar ryktas det om att ytterligare projekt håller på att utredas, både i Sverige, Finland och Norge. Exempelvis kommer SÖDRA att behöva göra ytterligare investeringar för att nå sitt mål att öka sin produktionskapacitet från 1,5 miljoner årston idag till 2 miljoner ton 2018. SÖDRA igen alltså.

Ett grundläggande antagande bakom de tre först beskrivna investeringarna är att den globala efterfrågan på pappersmassa kommer att fortsätta att växa i takt med befolkningsökning och industrialisering i tidigare utvecklingsländer. Efterfrågetillväxten sker främst i regioner där pappersbruken saknar tillgång till fiberåvara, vilket ytterligare ökar efterfrågan på marknadsmassa. Enligt PPPC väntas efterfrågan på marknadsmassa öka med i genomsnitt 2 % per år, motsvarande drygt en miljon ton per år, se figur 1. Huvuddelen av efterfrågetillväxten avser kortfibrig massa från södra halvklotet. Men efterfrågan på långfibrig massa beräknas öka med ungefär 1 % årligen (0,3-0,4 miljoner ton/år) justerat för nedläggningar och konvertering av kapacitet i USA till fluffmassa. Detta motsvarar ungefär den årliga ökningen som de tre nu annonserade projekten kommer att innebära fram till 2017.

Figur 1. Global barmassakapacitet, milj. ton årskapacitet. Compound annual growth rate (CAGR) = Årlig tillväxttakt

Källa: PPPC, Danske Bank Markets

En annan avgörande faktor bakom besluten tror vi har varit behovet att tillvarata lokal skogsråvara, i synnerhet för SÖDRA och Metsä Fibre, som båda ägs av skogsägarkooperativ. I och med nedläggningen av pappers och massakapacitet i Norden sedan finanskrisen, har man gått från en allmän oro för en råvarubrist (Peak fiber) till en situation där ett överskott på fiberåvara har börjat diskuteras, se figur 2. Metsä Fiber räknar med att deras investering skulle förbruka cirka 12 milj. kubikmeter ved vid full produktion, vilket skulle motsvara en ökning av avverkningen i Finland med 10 % från dagens nivå, något man säger sig vara säker på att kunna tillgodose. Vi ser det inte som helt osannolikt att det även kommer att lanseras massaprojekt i norra Sverige samt i Norge.

En trend som syns tydligt i de senaste besluten är att biprodukter nu på allvar kommer att spela en viktigare roll i de framtida cellulosa projekten. Förutom norska Tofteprojektet som helt fokuserar på biodiesel så räknar Metsä Fiber med att cirka 20 % av intjäningen från deras projekt skall komma från andra produkter än pappersmassa. Det gäller då elproduktion, tallolja, terpentin, lignin och en mängd biokemiska produkter av olika slag. Den nya generationens bioraffinaderier är på väg.

Figur 2. Kapacitetsnedläggningar och expansionsprojekt barrmassa

Datum	Bolag	Kvalitet	Bruk	Kapacitet, kton
Q2 2012	Yueyang Paper	BSK	Hunan, Kina	-400
juni 2012	Stora Enso	NBSK	Uimaharju, Finland	-200
Q4 2012	Ngodwana	BSK	Ngodwana, Sydafrika	-215
nov. 2012	Resolute Forest	NBSK	Fort Frances, Kanada	-115
mars 2013	Domtar	NBSK	Kamloops, Kanada	-120
mars 2013	Georgia-Pacific	BSK/fluff	Perry, USA	-40
juni 2013	Rayonier	BSK/fluff	Jesup, USA	-260
aug. 2013	Södra	NBSK	Tofte, Norge	-400
Totalt stängd kapacitet 2012-2013				-1 750
Q4 2015	UPM-Kymmene	NBSK	Kymi, Finland	170
Q3 2016	Södra	NBSK	Värö, Sverige	275
2017	Metsä Fibre	NBSK/BHK	Äänekoski, Finland	1 300

Källa: RISI, bolagsrapporter, Danske Bank Markets

Varför investera i högkostnadsområdet Skandinavien?

Råvarupriserna i Skandinavien utmålas ju ofta som de högsta i världen. Vi frågar oss därför om det finns någon logik i att skandinavisk skogsindustri går mot en ny investeringsväg. Är det bara skogsägargöda industriföretag som öppnar plånboken, eller kommer även de börsnoterade företagen att följa efter? Nästa fundering är om barrfibern fått en renässans? Under de senaste tio åren har allt globalt industrifokus legat på kortfiber och många analytiker har förutspått att

långfibers framtid var över. Vi frågar därför den som kanske behärskar skogliga råvarupriser och råvarumarknad bäst i världen, Håkan Ekström.

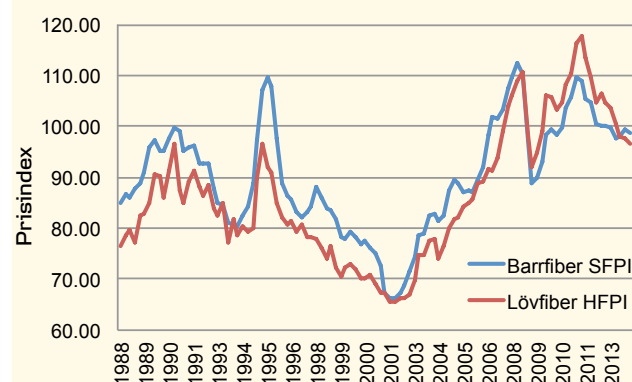

Håkan Ekström äger analysföretaget Wood Resources International och har följt den globala prisutvecklingen från kontoret i Seattle i över 25 år.

Barrfibern upplever en renässans

”När det gäller råvarukostnaden för barr- kontra lövfiber så var barråvaran dyrast när jag började följa detta 1988. Därefter krympte prisskillnaden och lövråvaran närmade sig successivt barret för att 2009 passera barrpriset. Då var nog den allmänna uppfattningen att paradigmskiftet hade skett. Framåt skulle det vara lövmassaved och flis som var prisledande. Den skillnad som finns i bl.a. bättre styrkeegenskaper hos barrfibern skulle överbryggas av industriell processutveckling. När man tittar tillbaks de senaste åren så har dessa profetior kommit på skam. Prisskillnaden mellan löv- och barrmassa har gått i rakt motsatt riktning och vi har nu det största prisgapet för avsalumassa på åtminstone tio år, till barrets fördel. Dessutom har barråvaran återigen blivit dyrare än lövråvaran, se figur 3. Det visar sig också att med allt högre krav på såväl vikt som styrka i både förpacknings- som mjukpapperssektorn så blir barrfibern en allt viktigare del i mixen vid pappersframställningen. Detta har även fått till konsekvens att kortfiberindustrin nu riktar blickarna mot äldre långfiberbaserade anläggningar i såväl Europa som Kanada. Mot denna bakgrund känns det betydligt mer logiskt att fokusera på barrfiberbaserad industri i dag än för fem till tio år sedan.

Figur 3. Prisutveckling barrfiberråvara

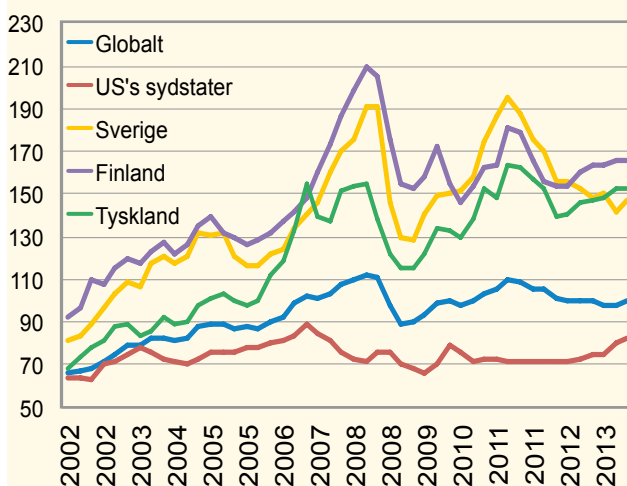
Källa: Wood Resource Quarterly

Råvarupriset är inte allt

När det sen gäller vedkostnaden så är det helt korrekt att europeisk barrvedråvara ligger i topp kostnads­mäs­sig i världen, se figur 4. Råvarupriset är dock inte allt. I Skandinavien har ni sannolikt världens effektivaste logistikapparat för såväl vedanskaffning som distribu­tion av färdiga produkter. Jämfört med USA så har också Skandinavien en betydligt modernare industri­struktur och står bättre rustade för framtiden vilket naturligtvis påverkar priset. Era många, välinvesterade och effektiva sågverk som verkar i hög konkurrens är väldigt gynnsamma för fiberindustrin, eftersom dessa genererar en stor tillgång på restprodukter. Dess­utom glömmar många att ni i Skandinavien nästan är ensamma om att ha ett tredje sortiment i energiveden. Detta gör naturligtvis att råvaran skall ha ett högre pris jämfört med andra områden. Om man sen ser specifikt till Sverige så har ju ni den billigaste barrveden, jämför med övriga skogsindustriländer i Europa.

– Nej, efter de senare årens nedläggningar av tryck­pappersindustri så tycker jag inte alls att det är konstigt att det nu diskuteras storskaliga investeringar i Skandinavien. Ni har en rad fördelar som ni kanske inte själva tänker på jämfört med andra delar av världen. Samtidigt skall man komma ihåg att jämfört med USAs sydstater, som många idag anser är det attrak­tivaste området att investera i en långfiberbaserad industri, så är veden i Skandinavien nästan dubbelt så dyr. Detta är det många som upptäckt och denna stora prisdifferens kommer sannolikt inte att bestå avslutar Håkan.”

Figur 4. Barrmassavedspriser i världen. US\$/torrton

Källa: Wood Resource Quarterly

NORGE DRÖMLANDET FÖR ETT BOKOMBINAT?

Ibland hinner verkligheten ikapp oss som skriver nyhetsbrevet. För några veckor sedan skrev jag i en krönika följande: "Jag anser att Norge är den perfekta platsen för en storskalig bioraffinaderiinvestering. Inga andra länder har summan av Norges ekonomi, tillgång på träråvara, energi- och kemikompetens samt en distributionsapparat av energi i elektronisk-, gas- eller flytande form. Dessutom finns kanske ett behov att döva ett dåligt miljösamvete, från sina fossilbaserade inkomster. Visst är det norska fönstret öppet för en banbrytande investering, eller?"

Att fönstret var öppet stod tydligen solklart även för Statkraft och SÖDRA som den 15 maj tecknade ett intentionsavtal som vi beskrivit på sidan 2. Vad passar då bättre än att intervjua Gunnar Olofsson. Läs nedan.

Gunnar Olofsson, tidigare koncernchef i Sveaskog har fått det ärofyllda arbetet som ordförande och operativ ledare för det norska regeringsuppdraget Skog-22.

Totalt är uppemot 80 personer från alla delar i norsk skogs­näring engagerade i Skog-22. Uppdraget är att ta fram en nationell skogsstrategi på såväl lång som kort sikt. Den nyttillträdde norska regeringen har nu möjlighet att placera norsk skogs­näring i fokus såväl industriellt som forsknings­mässigt. Norge har en fantastisk tillgång i högkvalitativ skogs­råvara som i dag utnyttjas alldeles för dåligt, med en potentiell årlig avverkning på 12-15 milj. m³ jämfört med dagens nivå på 8 milj. m³. På kort sikt föreslår vi: En skogs­beskattning som liknar den svenska och därmed ger konkurrensneutralitet och inte hämmar aktiviteten. Att prisregleringen vid fastighets­över­låtelser tas bort för att öka omsättning och aktivitet. En kraftig satsning på infrastruktur genom förbättrat skogsbilvägnät. Framåt ser jag att Norge kommer att ha hög konkurrenskraft på såväl trämekanisk- som fiberbaserad industri. Men där krävs det en kraftig omställning från trähaltigt tidningspapper till ett fokus där man utnyttjar den långa fiberns styrke­egenskaper, i exempelvis förpackningar. Med sin höga tekniska kompetens från exempelvis olje- och gasindustrin är det få länder som har Norges möjligheter till etablering av nästa generations fiber- och energiindustri. Med stöd av de forsknings- och utvecklingsprogram vi nu arbetar fram kommer norsk skogs­näring att vara världsledande inom några år, genom sin samlade kraft i hela värdekedjan, från skogsägare till skogsindustri, avslutar Gunnar.

MASSAMARKNADEN

Oskar Lindström
Skogsanalytiker på Danske Bank
Markets Sverige.
www.danskebank.com

För tidigt att inteckna en nedgång i massapriset

Prisuppgången på barrsulfatmassa (NBSK) har stannat upp och stora delar av marknaden räknar nu med en nedgång. Argumenten är att priserna på barrsulfatmassa ser ut att ha planat ut på 924 \$/ton efter en längre tids uppgång samtidigt som lövmassapriserna har fortsatt ned, se figur 5. Vi är däremot inte alls lika tvärsäkra utan tror på en mindre nedgång under sommaren och att priserna sedan skall vända uppåt igen i höst.

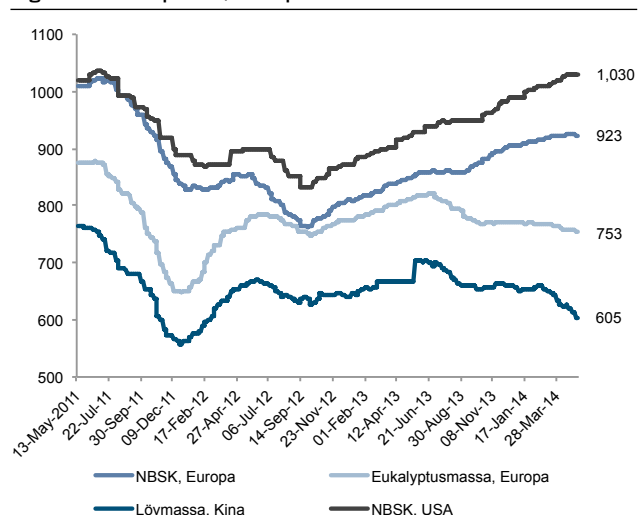
Orsaken till vår något mer optimistiska syn är att vi till att börja med ser vi en stark efterfrågan på barrsulfatmassa, driven av en global ekonomisk återhämtning inte minst i Europa. Europas BNP väntas växa med 1,6 % i år och global BNP med 3,6 %. I bägge fallen betydligt starkare tillväxt än vi sett de senaste åren. Samtidigt är kapacitetsutnyttjandet i den globala barrmassaindustrin redan högt och barrmassamarknaden i Europa är än mer "tight" för tillfället. Aprilleveranser av barrmassa i Sverige och Tyskland låg på 100 % av kapaciteten och flera stora producenter ser en fortsatt, stadig minskning av sina lager. Enligt uppgift finns det helt enkelt inga spotvolymerna tillgängliga i Europa. Utöver detta begränsas utbudet av Metsä Fibers förlängda underhållsstopp i bruket i Joutseno i juni (-50 000 ton) och att bruket i Pöls producerar på halvfart efter en explosion i en av sina sodapannor (-200 000 ton per år).

En historiskt mycket stor prisskillnad mellan barr- och lövmassa, idag 170 \$/ton mot ett 10-årigt historiskt genomsnitt på 80 \$/ton behöver heller inte vara ett problem. Även om prisskillnaden är ovanligt stor har den samtidigt varit förvånande stabil, med en stadig ökning sedan förra sommaren - något vi inte sett tidigare. Detta skulle kunna betyda att substitutionsmöjligheterna mellan barr och lövmassa har överskattats och börjar bli uttömda, i alla fall på kort sikt. Prisfallet på barrsulfatmassa i Kina på 40 \$/ton i maj ses också av vissa som en indikation på kommande prisfall även

i Europa. Vi är dock inte säkra på att den kinesiska prisnedgången är uthållig. Den är driven av en marknad som fått ta emot stora kanadensiska volymer som tidigare hållits tillbaka av en kall vinter. När lageravvecklingen i Kanada klarats av kan mycket väl den kinesiska marknaden stabiliseras. Arauco har nyligen annonserat en prishöjning i Kina på 10 \$/ton.

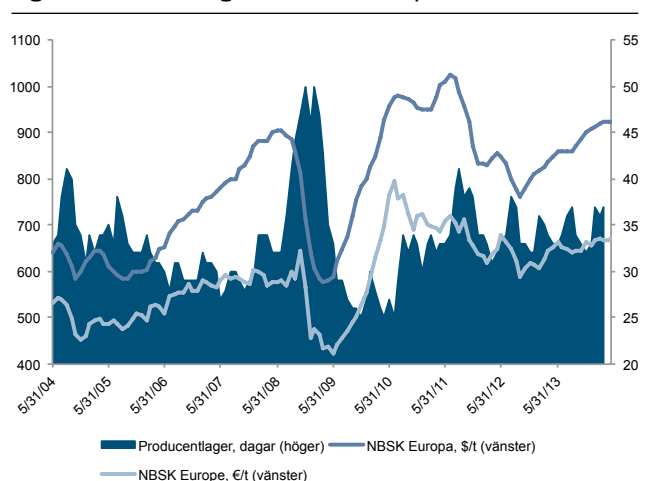
Vi är därför inte särskilt oroliga för barrsulfatmassapriserna framöver. Även om vi kan se kortsiktiga fluktuationer bör en stark ekonomisk tillväxt se till att efterfrågan fortsätter att öka samtidigt som ingen ny kapacitet väntas på marknaden förrän tidigast 2016.

Figur 5. Massapriser, USD per ton

Källa: Källa: FOEX, FactSet

Figur 6. Producentlager och barrmassapris

Källa: FOEX, PPPC, Bloomberg, Danske Bank Markets

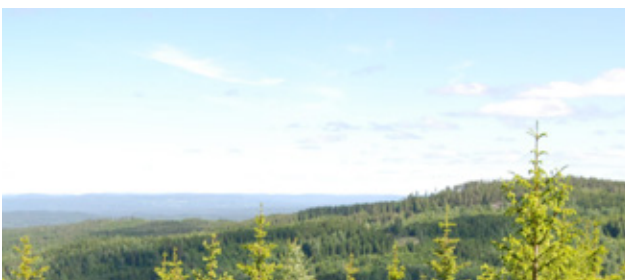
BANKEN ANALYSERAR TRÄVARUMARKNADEN

Sågverkskonjunkturen planar ut

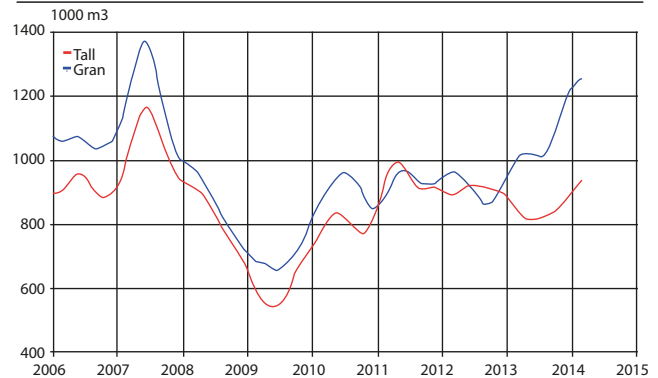
Efter tre positiva kvartal med prishöjningar för sågverken tog det tvärstopp för granträvaror en vecka in i april. Marknaden står och väger men vi väljer att vara positiva i vår analys och tror att marknaden gör en halvhalt för att fortsätta försiktigt upp senare under året.

Av de vi intervjuat har ingen lyckats höja granpriserna för kvartal två. Men märk väl, det är heller ingen som fått acceptera prissänkningar. På furan är marknaden glädjande nog starkare. Men hos sågverken märks en stigande oro för att trävarukonjunkturen nått en platå, eller i värsta fall en vändning.

Första kvartalet var optimismen hos sågverken väldigt stark och många räknade med fortsatta prishöjningar på uppemot 10 % under det traditionellt starka andra kvartalet. Baksidan av optimismen är att produktionsglädjen varit lika stor. Höstens och vinterns stormar har försett industrin med timmer och sågverken har följt sin gamla devis ”vi sågar för full så länge vi har timmer”. Under det senaste halvåret har vi därför sett dramatiska produktionsökningar och under första kvartalet var produktionen 6,2 milj. m³ (11 % högre än samma period förra året). Huvuddelen av ökningen ligger i Sydsverige vilket gör att expansionen till allra största hamnar ligger på gran. Efter förra årets svenska totalproduktion på 16,2 milj. m³ sågad vara ligger nu industrins prognos på ca 17,7 milj. En ökning med dryga 9 % eller 1,3 milj. Det kanske inte låter så farligt, men eftersom även Finland har ökat produktionen av just gran dramatiskt, se figur 7, så har man rubbat den hårfina marknadsbalansen och fått lagren att stiga. Alla intygar att efterfrågan på trävaror egentligen är god, men att marknaden inte har kunnat svälja vågen av sågad konstruktionsgran från Norden. Trävarumarknad handlar väldigt mycket om psykologi och priset rör sig sällan i sidled.

Figur 7. Finlands avverkning av timmer per månad

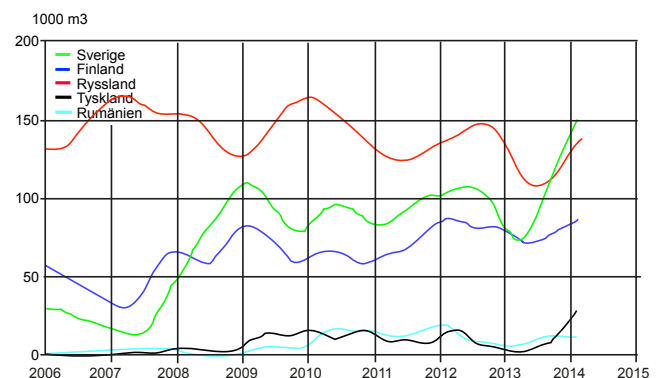

Källa:Woodstat

Egypten drar själv furumarknaden

Furan håller ställningarna fortfarande men det är Egypten som drar en stor del av lasset. Med nuvarande goda furupriser finns det en befogad oro för att ryskt virke söker sig tillbaka till Egypten, se figur 8 nedan. Ryssarna har historiskt dominerat den egyptiska marknaden, men för drygt ett år sedan började ryska volymer styras om till Kina och forna Sovjetstater. Svenska sågverk var inte långsamma att utnyttja detta fönster och tog över tätpositionen genom att öka exporten till Egypten ytterligare. Svenska sågverk närmar sig nu en årstakt på smått osannolika 1,8 milj. m³ bara till Egypten. För sju år sedan låg nivån på ca 300 000 m³. Mot denna bakgrund förstår även den oinvidige att trävarusektorn noggrant bevakar händelseutvecklingen på den egyptiska marknaden då denna slukar merparten av den svenska produktionen av sågad furu av lägre kvalitet.

Figur 8. Egyptens trävaruimport från dominerande exportländer. Månadstal.

Källa:Woodstat

Ett hack i kurvan eller vändning på trävarumarknaden?

Vi har noggrant lyssnat på nyanserna av sågverkscheferna framtidsbedömningar och samtidigt försökt väga in andra omvärldsfaktorer. Allt i en ambition att prognosticera om sågverken sett det bästa för denna gång eller om den volatila trävarumarknaden gör en andhämtningspaus för att sedan ta fart igen. Vår slutsats blir att andhämtningsalternativet ändå är troligast. En fortsatt förbättrad världskonjunktur kommer sannolikt att driva på byggandet i världen även om utvecklingen går långsamt. Men hoten är många. Vi summerar styrkor och svagheter i trävarumarknaden.

STYRKOR

+ Totalkonsumtionen

Generellt är trävarukonsumtionen i ökande, om än relativt svagt. Av de, för Sverige, viktiga trävarumarknaderna är det bara Japan som för tillfället går bakåt. Starka marknader är England, Egypten, Holland, Tyskland och inte minst Sverige.

+ Sverigemarknaden

Svenskt byggande som varit nere på historiska bottenivåer förra året har nu vänt. Vi upplever en politisk enighet när det gäller satsningar på byggandet och även om förslagen varierar är riktningen framåtsyftande. Vi ser en klart positiv utveckling för byggandet i Sverige de närmaste åren.

+ Europakonjunkturen

Den europeiska konjunkturen och byggandet som varit inne i en sex år lång "permafrost" ser en långsam upptining. De flesta ekonomiska bedömare anser att vi sett det värsta i Sydeuropas ekonomier och byggandet ökar försiktigt från mycket låga tal.

SVAGHETER

- Produktionen

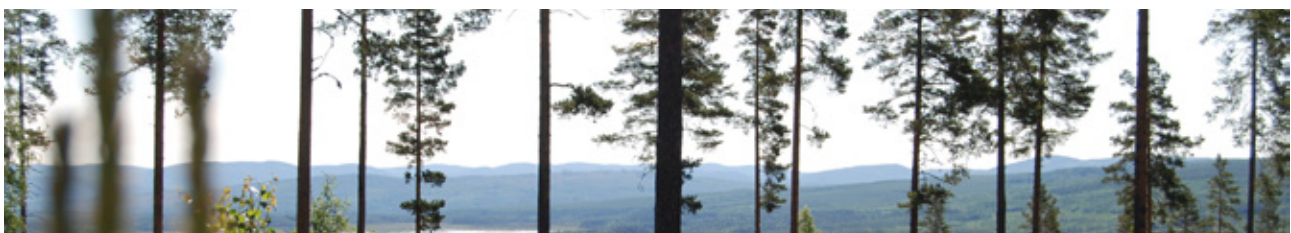
Fortsätter produktionsökningen av trävaror i samma takt som det senaste halvåret så kommer inte marknaden att kunna svälja dessa volymer. Svenska och finska sågverk måste hel enkelt hejda produktionslustan. Det som oroar är att för tillfället verkar timmertillgången vara god vilket ofta ger hög produktion.

- USA - byggandet

USA är världens största trävarumarknad och påverkar naturligtvis skandinaviska sågverk även om den direkta exporten till USA är försumbar. Ökningen av bostadsbyggandet i USA är både ojämn och långsam. Aprilsiffrorna var en negativ överraskning där byggandet sjönk med -16,5 % mot analytikernas snittbedömning på -6,4 %. Detta indikerar nu en årstakt på ca 850 000 bostadsstarter vilket är på tok för lågt för att dra trävarumarknaden. Minskningen var dock marginell på enfamiljshus vilka är de viktigaste för trävarukonsumtionen. Vår bedömning är att återhämtningen i amerikanskt byggande ändå fortsätter, om än långsamt. Skulle så inte vara fallet så kommer detta att vara spiken i kistan för trävarukonjunkturen.

- Japan - skattedrivet byggande

Beroende på vissa skattemässiga subventioner har det japanska byggandet och trävarumarknaden varit extremt starkt. Subventionerna är avslutade och man är inne i en baksmällefase vilket gör att exporten till Japan sjunker. Det underliggande bostadsbehovet är dock så starkt att vi tror på en vändning uppåt senare under året.

TIMMER OCH MASSAVED

Kraftigt sug efter timmer och låg gallringsaktivitet

Den allmänna bilden av virkesmarknaden är att efterfrågan på såväl timmer som massaved är hög till mycket hög. Samtidigt är stora delar av industrin på såväl sågverks- som fibersidan relativt välförsörjda. Detta gör att vi sannolikt får se försiktiga prisrörelser den närmaste tiden. Stormarna i såväl Sydsverige som Norrland har påverkat virkesmarknaden. Det är timmerutbudet som ökat medan massavedsvolymerna sannolikt minskat något.

Prismässigt kan man säga att timmerpriserna är höga i Sydsverige och goda i övriga landet. Massaveden har en vettig prissättning i södra och norra Sverige medan de är mycket låga i Mellansverige. Detta har gjort att gallringsandelen sjunker, framförallt i den här delen av landet.

Gallringen minskar framförallt i Mellansverige

Massavedspriserna fortsätter att ligga på historiskt låga nivåer i Mellansverige och i de områden som dessutom drabbas av ett så kallat "transportavdrag" är det nästintill omöjligt att få ett netto vid tidiga gallringar.

I Mellanskogs område har avverkningsvolymer minskat med ca 10 % totalt jämfört med förra året. Hela denna minskning ligger massaveden som minskat med hela 30 %, vilket är en effekt av lägre gallringsaktivitet. Vi upprepar att detta kan få mycket långtgående effekter för skogsskötseln och därmed industrins försörjning på sikt.

Håll fast vid gallringsstrategin även om det kostar!

De allra flesta skogsägare drar sig för att betala för en gallring. Även om det ur ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv kan vara rätt att ta kostnaden nu för att få högre netto vid nästa gallring, minska stormrisken och skapa mer värdefulla slutavverkningsbestånd så biter inte dessa argument på de flesta skogsägare. Man är van vid att betala för röjning och få en intäkt vid gallring. Studier visar att det kan fungera alldeles utmärkt att reducera antalet gallringar eller till om med helt utsluta dem. Problemet är att då måste man bestämma detta redan i röjningsfasen och röja betydligt hårdare. Att i normalröjda bestånd hoppa över den tidiga gallringen för att sedan göra den vid ett senare tillfälle kan få öderstigna konsekvenser om man får en storm åren efter denna försenade gallring.

Den andra problematiken som väldigt många skogsägare nu vittnar om är, att där man gallrar så görs det ofta alldeles för hårda gallringsingrepp i syfte att skapa ett netto vid uttaget. Att gallra för hårt kan också vara mycket riskfyllt och framförallt är det ofta företagsekonomiskt vansinne. Vårt råd till skogsägarna är därför att hårda ut och fortsätta sin skötselstrategi med ett normalt gallringsingrepp i tid, även om det ger en förlust!

AVVERKNINGSTIPS TILL SKOGSÄGARNA

Sydsverige

- Bra läge att både slutavverka och gallra. Glöm inte att säkerställa eventuella premier.
- Missa inte röjningen.

Sydsvenska timmerköpfesten fortsätter

Sydsvensk virkesmarknad har utmärkt sig med en extrem tvåprismarknad sedan förra sommaren. Visserligen kulminerade de mest grava köpexesserna i december men våren har visat på fortsatt, mycket goda priser. När det nu kommer klara signaler på att trävarumarknaden planar ut var det något förvånande att SÖDRA höjde sina timmerpriser den 14 maj med + 50 kr/m³fub på talltimmer och + 30 kr på gran och klintimmer. Kanske är det en anpassning till den tvåprisinivå som redan existerar. För skogsägarnas del kan man bara konstatera att det är mycket bra timmerpriser. Massavedspriserna är heller inte fy skam. Om man tar SÖDRA som exempel så ligger barrmassaveden på 280 kr/m³fub och ovanpå det kan du få en certifieringspremie på 10 – 20 kr, samt om det är gallring ett tillägg på 30 kr.

Med dessa priser finns det ingen anledning att avvakta. Vi ser det som ett bra läge att både slutavverka och gallra. Skulle trävarukonjunkturen kantra i höst så ligger dessutom prissänkningar närmare till hands än höjningar.

Mellansverige

- Bra läge för slutavverkningar men säkerställ eventuella premier. (Sondera efterfrågan vid slutavverkning i stormområdena.)
- Var mycket restriktiv med grova gallringar som ger stor andel massaved.
- Genomför klena, försiktiga gallringar även om de går med underskott.
- Var aktiv med röjningen. Överväg en hårdare röjning än normalt när skogen kommit över betningsfri höjd, om du tror på en långsiktigt lägre massavedsprisnivå.

Fortsatta nedpressade massavedspriser i Mellansverige

Efter högprisperioden för 2-3 år sedan så har timmermarknaden hämtat sig. Sågverken har stundtals haft brist på timmer och rotpostmarknaden har varit aktiv sedan i höstas. Nu betalas goda timmerpriser efter de senaste listprishöjningarna i våras. Det finns därför ingen anledning att avvakta med slutavverkning även om det kan komma smärre premier och pristillägg.

När det gäller massavedspriserna så har de däremot inte hämtat sig. Industrin importerar mellan 2-3 miljoner m³fub från Norge och verkar tillräckligt välförsörjd för att ligga kvar på den låga prisnivån. I de områdena med "transportavdrag" kan barrmassavedspriset ligga på 200 kr/m³fub. Vi tror inte denna prisnivå är uthållig och avråder därför från att välja grova gallringar med högt massavedsinnehåll. Delar av området är också kraftigt påverkat av stormen och vi råder dig som är skogsägare i dessa områden att stämna av efterfrågan på slutavverkning innan kontraktering.

Norra Sverige

- Timmerpriserna är goda och det finns därför ingen anledning att vänta med mogna slutavverkningar.
- Även massavedspriserna är på vettiga nivåer så sköt därför skogen enligt plan.
- Missa inte röjning och övrig skogsvård.

Stabil virkesmarknad i norra Sverige

Vi upplever en stabil virkesmarknad i norra delen av landet. Efterfrågan på såväl timmer som massaved är mycket god. Det kan mycket väl komma någon mindre timmerprishöjning men eftersom trävarumarknaden inte är urstark är vårt råd att avverka enligt plan. I detta område har försörjningssituationen på massaved svängt mest och även här kan det komma ytterligare premier som du som skogsägare bör vara vaksam på.

Södra delen av detta område är påverkat av stormar och här är det viktigt att du stämmer av efterfrågan innan du kontrakterar.

GÅRDSÄGARPaketet

Gårdsägarpaketet – för dig som äger skog och jord

En banktjänst skraddarsydd för dig som äger en skogs- eller lantbruksfastighet. Gårdsägarpaketet är utvecklat för att göra gårdslivet enklare, tryggare och förmånligare. Läs mer om Gårdsägarpaketet på vår hemsida www.danskebank.se.

I Gårdsägarpaketet ingår:

- ✓ Gårdskonto
- ✓ Gårdskort
- ✓ Gårdsägarforum
- ✓ Förmåner
- ✓ Internetbank
- ✓ Och mycket mer ...

SÄKERSTÄLL ATT DIN SKOG VÄXER ÄVEN EFTER AVVERKNING!

Vi har legat på topp med vår skogskontoränta i över tio år nu. Varför nöja sig med lägre förräntning på ditt skogskapital. Sätt in dina pengar på en långsiktigt bra bank.

Skogskontoränta: 2,25 % (2013 05 23)

Det är enkelt att flytta dina skogskontopengar till oss. Kontakta oss på telefonnummer 0752-48 45 42 så hjälper vi dig.

KÄNDA PROFILER GER SIN SYN PÅ VIRKESMARKNADEN

Kända profiler inom skogsnäringsen ger sin syn på marknaden och råvarusituationen.

”Det har producerats mer virke än vad både vi och köparna räknat med vilket gett en dämpning i trävarukonjunkturen.”

Peter Nilsson
VD i Bergs Timber, Mörlunda
www.bergstimber.se

I grunden har vi en ökande efterfrågan. Framförallt England och Nordafrika men även Sverige känns bra. Marknadssituationen

är egentligen bra, men det har producerats mer virke än vad både vi och köparna räknat med vilket gett en dämpning i trävarukonjunkturen. Vi hade hoppats höja trävarupriserna ytterligare 7-10 % under Q2, men får nu nöja oss med mindre justeringar uppåt. Vår tro är att när produktionen sänks under sommarsemestern så får vi balans, vilket gör att det drar igång igen i höst. Jag känner mig inte orolig eftersom den underliggande marknaden är bra.

Timmer: Jag tror de flesta sågverk har en god till mycket god försörjningssituation. Kombinerat med en dämpning i trävarukonjunkturen borde det ge en försiktigare timmermarknad, men logiken är inte självklar i Sydsverige.

Karl Hedin
Ägare och vd på AB Karl Hedin
www.abkarlhedin.se

Trävaror: Det känns som marknaden mattas av och att vi redan kan ha nått toppen. Jag är tveksam till att 2015 kommer att bli bättre än

nuvarande år. Det grundar jag på den kraftiga produktionsökning vi ser. Sådan fart är det inte i marknaden och konsekvensen blir att lagren av sågad gran inte går ner i den takt man önskar. Jag hoppas jag har fel och den svenska marknaden ser mycket bra ut, men exempelvis i Japan tar det emot.

Timmer: Det är stor efterfrågan på timmer vilket kan ge lokala premiepåslag men några listprishöjningar tror jag inte på. Dem har vi redan haft.

Magnus Juntikka
Virkeschef på Skogssällskapet
www.skogssallskapet.se

Råvarumarknaden: Generellt kan man säga att det är en relativt god balans i hela landet. De flesta industrier har gott om såväl timmer som

massaved. Möjligtvis finns det en viss brist på timmer i delar av Mellansverige som ligger en bit utanför stormområdet. Men utan alla höst- och vinterstormar hade vi haft en kraftig virkesbrist i delar av landet.

Timmer: Vi har sett prishöjningar i vår och jag är tveksam till fler listprishöjningar, åtminstone fram till hösten. Rotpostmarknaden i Sydsverige har dessutom lugnat ner sig.

Massaved: Jag tror industrin håller emot. Skulle däremot SÖDRAs gallringspremie permanentas i prislistan då blir prisskillnaden mot Mellansverige för stor och då lär den smitta av sig norrut.

Johan Hedin
Marknadschef Holmen Timber
www.holmen.com

Trävaror: Jag tycker att de underliggande faktorerna är fortsatt positiva. Det sker en försiktig ökning av konsumtionen och lagren är

förhållandevis låga hos både säljare och köpare. Men vi producenter i Sverige och Finland har överskattat efterfrågan och ökat produktionen så mycket att framförallt granmarknaden mattats av något, inte minst de engelska köparna har slagit till bromsen. Prisökningarna på granvaror har därmed stannat av under Q2. Furan går bättre tack vare ett mycket starkt Egypten. Jag tror dock att granmarknaden också tar fart igen då vi befinner oss i en positiv säsong.

Timmer: Det spekuleras i prishöjningar men jag tror inte att den som satsar på det kommer att få rätt. Inte med den dämpning i råvarumarknaden vi ser nu.

FASTIGHETSMARKNADEN

Högsäsong för fastighetsaffärer

Under maj och början av juni sker de flesta gårdsöverlåtelserna i landet och utbudet i år verkar vara ungefär lika stort som det brukar. Prismässigt upplever vi att skogsfastighetsmarknaden går sidledes. Våra signaler från mäklarkåren indikerar en förhållandevis stabil marknad. Om man tvingas göra en bedömning av marknadstrenden så tror vi på en svagt uppåtgående marknad i Sydsverige medan prisnivån ligger still i Mellansverige och dämpas marginellt i norra Sverige.

Markus Helin
Chefsmäklare på LRF Konsult
www.lrfkonsult.se

Förra året kunde vi konstatera att fastighetspriserna sjönk i hela landet. Nu är min samlade uppfattning att priserna åtminstone inte sjunker och jag är försiktigt optimistisk till prisutvecklingen. Året startade med lågt utbud men i april har varit en mycket bra månad. Marknaden för hästgårdar är fortfarande trög medan obebyggda fastigheter är lättast att sälja. För åkermarken kan vi nog räkna med prisjusteringar både uppåt och nedåt beroende på den kommande CAP-reformen.

Martin Lindskog
VD på mäklar- och rådgivningsföretaget AREAL
www.areal.se

Areal har växt kraftigt de senaste fem åren och gått från en marknadsandel (antal försäljningar) på knappt 10 % till någonstans mellan 15 och 20 % i dag. Vi för statistik på utbudet av gårdar och förvånas över hur stabilt det är. De senaste fem åren har det totalt gårdsutbudet i maj legat på ca 450 st. objekt. Enda undantaget var 2011 då det låg på ca 530 objekt. Årscykeln är väldigt tydlig och högst utbud är det i september följt av maj. Det syns alltså ingen trend att gårdsutbudet ökar, vilket många vill påskina.

Marknadsläget är mer positivt i vår jämfört med förra året. Skogsfastigheterna drivs av en förbättrad skogskonjunktur. Prisnivåerna är oförändrade, jämfört med förra året, men vi kommer snabbare till avslut. Hungern efter åkermark i goda lägen verkar omätlig.

DANSKE BANKS SEMESTERTIPS FÖR GÅRDSSPEKULANTEN

På de mest eftertraktade fastigheterna är faktiskt priserna på precis lika höga nivåer som när marknaden stod på topp för några år sedan. Men för den köpare som är beredd att kompromissa på drömfastigheten så finns det möjlighet att göra betydligt bättre affärer i dag än för några år sedan. I dagsläget finns det en grupp svårsålda fastigheter som ligger kvar till försäljning länge. Som vanligt är det ju sällan något "fel" på en skogsegendom, utan antingen har ursprungspriset satts för högt eller så har inte den aktuella fastigheten de egenskaper som efterfrågas på den lokala marknaden.

Om du som köpare kan tänka dig en något sämre arrondering, ett avsides läge, en eftersatt skogsskötsel eller kanske till och med några sämre byggnader på gården. Ja, då kan du faktiskt göra riktigt attraktiva affärer i dagens marknadsläge. Sommaren är den perfekta tiden för den här sortens upptäcktsfärder.

Här kommer några råd på vägen:

- Kör ut en lista på Hemnets fastigheter som legat länge på nätet.
- Konsultera din bankman/kvinna.
- Läs igenom Danske Banks hemsidor. "Att tänka på - Köpa gård" www.danskebank.se/sv-se/Skog-och-Lantbruk/Skog-och-gard/Att-tank-pa/
- Gör en välkomponerad picknick-korg.
- Samla familjen och programmera bilens GPS.
- Navigera sedan ut på de svårsålda objektens odyssé.

Trevlig sommar och lycka till!!

Har du frågor om gårdsköp eller försäljning? Tveka inte att kontakta någon av våra erfarna Skogs- & Lantbruksspecialister för en genomgång i god tid innan köp eller försäljningen. Vi garanterar att det är väl använd tid.

Du når oss enkelt via vår hemsida www.danskebank.se/Skog-och-Lantbruk eller genom att ringa oss direkt på 0752-48 45 42.

Danske Bank Sverige är en fullservicebank med ett brett utbud av produkter och tjänster inom sparande och placeringar, pension och försäkring, finansiering och betalningar samt riskhantering. Banken ingår i Danske Bank Group, ett börsnoterat aktiebolag på Köpenhamnsbörsen och en av Nordens största finanskoncerner med över 400 kontor i 15 länder. Danske Bank i Sverige har ett 50-tal bankkontor och sex regionala Finanscenter och etablerades i Sverige 1997 i samband med förvärvet av Östgöta Enskilda Bank. För mer information besök danskebank.se, twitter.com/danskebankse, facebook.com/danskebanksverige

RÄNTA OCH VALUTA

Bankens Sverigeekonom **Roger Josefsson** ger sin syn på ränte- och valutasituationen.
<http://danskeanalyse.danskebank.dk>

Ännu lägre räntor de närmaste veckorna

I föregående upplaga av Skog & Ekonomi framförde vi idén att räntorna skulle kunna komma ned och att Riksbanken skulle kunna tvingas sänka räntan - trots en mer positiv konjunktursyn. Vårt huvudsakliga argument för en sådan utveckling var den långvarigt låga inflationen.

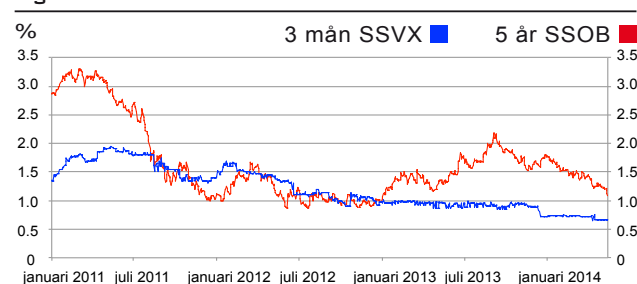
Ränteläget har också skiftat ned de senaste månaderna, i takt med att även andra marknadsaktörer har börjat uppfatta möjligheten/risken för lägre ränta. Att Riksbanken också börjar gå i den riktningen, torde stå allt mer klart för de som följer Riksbankens kommunikation, vilket givetvis också bidrar till den relativt stora nedgången i räntor.

Även om vår prognos från februari i mångt och mycket har materialiserats, motsvarar marknadsräntorna fortfarande inte helt en sänkning, vilket vi tycker är lite snålt. Faktum är att med tanke på att inflationen fortsätter att komma in långt under Riksbankens och marknadens förväntningar samtidigt som den europeiska centralbanken, ECB, nyligen har utlovat både "okonventionella åtgärder" och nya sänkningar tycker vi det finns skäl att tro på än lägre räntor under de kommande veckorna.

En mer aggressiv europeisk centralbank och en motvilligt sänkande Riksbank torde rimligtvis innebära att kronan på lite sikt stärks mot euron, vår prognos visar en gradvis förstärkning ned mot 8.75 inom det närmaste året. Mot övriga större valutor beror prognosen mer på en uppenbar skillnad i konjunkturläge i förhållande till Sverige, där de anglosaxiska ekonomierna (USA och UK) har kommit betydligt längre in i en återhämtningsfas än den svenska ekonomin.

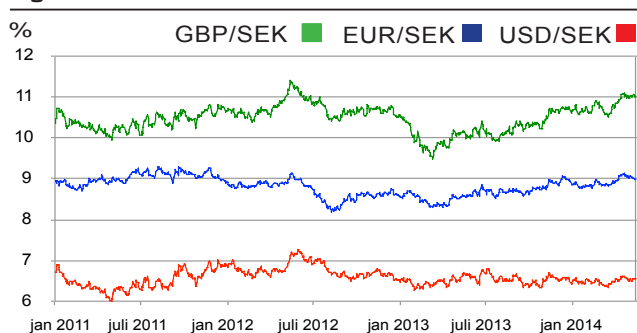
Vi utgår dessutom ifrån att de fortsätter att utvecklas relativt starka i förhållande till svensk ekonomi. Vi tror därför att kronan försvagas mot dollarn till cirka 6.84 och mot pundet till cirka 11.36 under det närmaste året.

Figur 9. Ränta

Källa: Danske Bank

Figur 10. Valuta

Källa: Danske Bank

Johan Freij
Affärsområdeschef
Skog och Lantbruk
Danske Bank i Sverige
Ansvarig utgivare
Telefon 0752-48 12 61

Jag tar gärna emot synpunkter och idéer från dig som läsare.
Skicka dem till:
johan.freij@danskebank.se